

Uzak Doğu Masallarında Aşk Çiftleri

Gülşen Sude Uygur
Dünya Edebiyatı II

女史司箴敢告庶姬

İçerik

Beyaz Yılan Kadın: Bai Suzhen ve Xu Xian

Kelebek Aşıklar: Zhu Yingtai ve Liang Shanbo

Saksağan Köprüsü: Niu Lang ve Zhi Nu

Beyaz Yılan Kadın: Bai Suzhen ve Xu Xian

Çok eski zamanlarda E'mei Dağı'nda yaşayan iki ölümsüz yılan varmış. Bu yılanlardan beyaz olanın adı Bai Suzhen, yeşil olanın ise Xiaoqing'miş. İnsan hayatını ve oradaki manzaraları tatmak isteyen bu iki yılan günün birinde çok güzel iki kadına dönüşmüş ve Çin'in Hangzhou kentindeki Batı Gölü'nü ziyaret etmiş. Sonrasında Bai Suzhen, yağmurlu bir günde Xu Xian ile tanışmış, ona aşık olmuş ve evlenme teklif etmiş. Bai Suzhen ve Xu Xian, Xiaoqing'in şahitliğinde evlenmişler. Eczacı olan Xu Xian ve tıptan çok iyi anlayan Bai Suzhen birlikte bir eczane açmışlar.

Ancak çiftin mutlulukları kısa sürmüş. Çünkü sihirli güçlere sahip Fa Hai adındaki şaman Xu Xian'a, Bai Suzhen'in insan kılığında bir yılan olduğunu söylemiş. Xu Xian ise şamanın bu söylediklerine inanmamış. Bunun üzerine şaman Çin'in geleneksel bayramı olan Duanwu Bayramı'nda kötü ruhların gitmesi için içirilen arsenik içkisinden Bai Suzhen'e birkaç kadeh içirmesini söylemiş. Başta yapmayacağını düşünen Xu Xian sonradan karar değiştirmiş ve eşine arsenikten içirmiş.

Bai Suzhen arseniği içmesinin ardından rahatsızlanmış ve odasına geçmiş. Eşine bakmaya gelen Xu Xian karşısında bir beyaz yılan görmüş. O kadar korkmuş ki oracıkta ölmüş. Beyaz yılan Bai Suzhen kendine geldiğinde Xu Xian'ın öldüğünü görmüş ve onu Xiaoqing'in bakımına bırakarak oradan ayrılmış. Xu Xian'ı hayata döndürecek ölümsüzlük mantarını bulmak için Tanrı Dağı'na yola çıkmış. Burayı koruyan yaşlı adam Bai Suzhen'e ölümsüz olduğu halde neden ölümsüzlük mantarı almaya geldiğini sormuş ve Bai Suzhen yaşlı adama Xu Xian'a olan aşkını anlatmış.

Bu süreçte hamile olan Bai Suzhen, Xu Xian'ı hayata döndürmüş ve onu bir yılan olmadığına ikna etmiş. Amacına ulaşamayan şaman Fa Hai ise Xu Xian'ı Jinshan Tapınağı'na çağırmış ve hapsetmiş. Henüz bir bebeği olan Bai Suzhen eşini kurtarmak için arkadaşı Xiaoqing ile Jinshan Tapınağı'na gelmiş. Ama Fa Hai onu da Leifeng Pagodası'na hapsetmiş. Serbest kalan Xu Xian eşi Bai Suzhen'i kurtaramamış. Aradan uzun yıllar geçmiş ve oğulları büyümüş. İlim sınavında birinci olan Xu Mengjiao, başka bir şamanın da yardımıyla annesi Bai Suzhen'i Leifeng Pagodası'ndan kurtarmış. Batı Gölü'ndeki köprüde eşi ile buluşan Bai Suzhen, ona gerçekte bir yılan olduğunu söylemiş. Bunu duyan Xu Xian ise ne olursa olsun sonsuza dek birlikte olacaklarını söylemiş.

Bai Suzhen ve Xu Xian'ın aşkını konu alan bu masal, zaman içinde dilden dile dolaşarak pek çok değişik versiyon kazanmıştır.

Beyaz Yılan Kadın, birçok televizyon dizisine, sinema filmine, kitaba ve operaya konu olmuştur.

Ayrıca, ülkemizde daha çok Güney, Orta ve Doğu Anadolu'da anlatılan "Şahmeran"a benzetilmektedir.

Kelebek Aşıklar: Zhu Yingtai ve Liang Shanbo

Eski Çin'in güneyindeki Zhejiang eyaletinde yaşayan zengin bir ailenin güzel ve zeki kızı Zhu Yingtai okula gitmek istiyormuş. Fakat eski Çin'de yalnızca erkekler okula gidebilirmiş. Bir gün Zhu Yingtai okula gidebilmek için erkek kılığına girmeyi; erkek gibi davranmayı ve erkek gibi konuşmayı düşünmüş ve babasını bu konuda ikna etmiş. Zhu Yingtai, Hangzhou'da Wansong Shuyuan adlı okula giderken yolda Liang Shanbo adında bir erkekle karşılaşmış ve arkadaş olmuş. Aynı okula gideceklerini öğrenen bu iki genç çok sevinmiş ve beraber zaman geçirmeye başlamışlar. Okulda olduğu üç yıl boyunca Zhu Yingtai, Liang Shanbo'ya aşık olmuş fakat gerçeği nasıl anlatacağını bir türlü bilememiş.

Üç yıllık okul hayatı babasının çağırmasıyla biten Zhu Yingtai, eve dönecekmiş ve Liang Shanbo kendisini uğurlamak için gelmiş. Bu sırada Zhu Yingtai, Liang Shanbo'ya aslında kadın olduğunu, onların bir çift mandalina ördeği (Çin kültüründe aşıkların sembolü)'ne benzediğini ima ederek anlatmaya çalışmış fakat Liang Shanbo bunu anlamamış. Zhu Yingtai'nin gidişinden 2 yıl sonra öğrenimini bitiren Liang Shanbo, Zhu Yingtai'nin memleketi Zhejiang'a gitmiş. Burada Zhu Yingtai'nin aslında bir kadın olduğunu öğrenmiş ve ardından ona evlenme teklif etmiş. Zu Yingtai ise bu teklifi kabul etmiş. Fakat Zhu Yingtai'nin babası onu zengin bir tüccar olan Ma Wencai ile evlendirme kararı almış. Zu Yingtai bu karara ne kadar dirense de başarılı olamamış.

Zhu Yingtai'nin başka biriyle evleneceğini öğrenen Liang Shanbo hastalanmış ve ölmüş. Bunu duyan Zhu Yingtai ise düğün sonrasında yolda iken Liang Shanbo'nun mezarının yanından geçmek istemiş. Mezarın önüne geldiğinde Zhu Yingtai herkesi durdurmuş ve sevdiği adamın mezarının önünde ağlamış. Bu sırada kuvvetli bir fırtına ve yağmur başlamış. Bir şimşegin çakmasıyla birlikte Liang Shanbo'nun mezarı ortadan ikiye ayrılmış. Bunun üzerine Zhu Yingtai açılan mezara atlamış ve ardından mezar hemen kapanmış. Mezarın kapanmasıyla hava açılmış, mezardan Liang Shanbo ve Zhu Yingtai'nin ruhlarını temsil eden biri altın sarısı biri bembeyaz iki kelebek çıkmış ve sonsuzluğa doğru uçmuş.

Kelebek aşıklar ismi verilen Zhu Yingtai ve Liang Shanbo aşkını anlatan bu masal sadece Çin halkını etkilememiş, Kore Cumhuriyeti, Japonya, Vietnam, Birmanya, Singapur, Endonezya ve İtalya gibi pek çok ülkede de yayılmıştır.

Ayrıca Liang Shanbo ve Zhu Yingtai aşkı birçok sinema filmi, televizyon dizisi, opera ve müziğe esin kaynağı olmuştur.

İtalya'nın Verona şehrinde bulunan Liang Shanbo ve Zhu Yingtai anıtı

Saksağan Köprüsü: Niu Lang ve Zhi Nu

Geçimini çiftçilik yaparak geçiren Niu Lang yakışıklı ve nazik biriymiş. Yalnız yaşayan Niu Lang'ın yanında sadece bir öküzü varmış. Bir gün Niu Lang, dokumacı olan Zhi Nu ile evlenmiş ve iki çocukları olmuş. Niu Lang, Zhi Nu'nun aslında cennet tanrıçasının yedinci kızı olduğunu ve Dünya'ya gelerek bir fani ile evlenmiş olması sebebiyle Tanrıça'nın ona öfke dolu olduğunu biliyormuş. Bir gün bu ailenin mutluluğu bozulmuş.

Çünkü Tanrıça, Zhi Nu'yu bulmuş ve bulutları dokuduğu gökyüzüne dönmesi için onu zorlamış. Niu Lang ise karısının gitmesiyle büyük üzüntü yaşamış ve çocuklarıyla birlikte yas tutmuş. Niu Lang'ın çektiği bu acıya dayanamayan öküzü ise konuşmaya başlamış. Niu Lang'a onu öldürmesini ve postunu giymesini, böylece cennete uçabileceğini söylemiş. Niu Lang, öküzünün söylediklerini yapmış ve çocuklarıyla cennete uçmuş.

Bunu fark eden Tanrıça hemen saç tokasını çıkartmış ve gökyüzüne birbirlerini görmelerini engelleyecek bir büyük nehir çizmiş ve Samanyolu'nu yaratmış. Ardından Niu Lang Altair, Zhi Nu ise Vega yıldızı olmuş.

Sonrasında, sevgi ve bağlılığın simgesi pek çok saksagan her yıl bir ayın bir gününde bir araya gelmiş ve nehrin üzerine Niu Lang ile Zhi Nu'nun buluşabileceği bir köprü kurmuş.

Çin halkının her yıl 7. ayın 7. gününde Çin Sevgililer Günü olan Qixi Festivali'ni gerçekleştiriyor olmaları bu masala olan inançlarını göstermektedir.

Kaynaklar

- <https://www.chinawhisper.com/10-greatest-chinese-love-stories-ever/>
- https://www.ted.com/talks/shunan_teng_the_chinese_myth_of_the_immortal_white_snake?language=tr
- <http://turkish.cri.cn/1781/2016/12/28/1s180343.htm>
- <http://turkish.cri.cn/794/2010/04/05/1s124942.htm>
- https://tr.qaz.wiki/wiki/Butterfly_Lovers
- <https://www.asialogy.com/cinin-sevgililer-gunu-qixi-festivali/>
- <http://turkish.cri.cn/1781/2020/08/27/1s207216.htm>